

KAZUO
ISHIGURO

Klara
și Soarele

Traducere din limba engleză
de Vali Florescu

POLIROM
2023

„Planul“ lor, deși deseori pomenit, era doar rareori discutat în amănunt. Cu toate astea, în timpul acestei faze – încă benigne – a vizitelor lui am început să pun cap la cap diversele lor remarci legate de el într-o observație coerentă. Am ajuns la concluzia că planul lor nu era ceva construit cu grijă, ci mai degrabă o dorință vagă legată de viitorul lor. Am înțeles deopotrivă și semnificația acestui plan pentru propriile mele scopuri: că, pe măsură ce viitorul devine realitate, chiar dacă Mama, Menajera Melania și cu mine am putea rămâne mereu aici, fără acel plan Josie tot nu ar reuși să scape de singurătate.

*

A venit apoi un moment în care jocul cu bule a încetat să mai provoace rîsete și a adus în schimb spaimă și nesiguranță. În mintea mea de azi, acest fapt marchează a treia și ultima fază a vizitelor pe care Rick le-a făcut în perioada aceea.

E greu de stabilit acum care dintre ei a stricat cel dintîi atmosfera. În fazele de început, schițele lui Josie erau adesea create cu intenția clară de a readuce la viață întîmplări amuzante sau fericite pe care le împărtășiseră în trecut. Era unul dintre motivele pentru care Rick putea să completeze bulele atît de repede și aproape fără nici o ezitare. Însă pe urmă a apărut o schimbare în reacțiile lui Rick atunci cînd foile pluteau în direcția lui. A început să se uite tot mai mult timp la ele, să ofteze și să se încrunte. Apoi, cînd își scria cuvintele, o făcea extrem de încet și mult mai concentrat, adesea fără să-i răspundă nimic lui Josie pînă

nu termina. Iar reacțiile lui Josie din clipa cînd Rick îi dădea înapoi foile au devenit greu de prevăzut. Uneori studia atentă foaia cu o privire goală, după care o punea printre așternuturi fără nici un comentariu. Sau, alteori, arunca o foaie completată înapoi pe jos, de data asta spre un punct unde Rick nu putea ajunge.

Din cînd în cînd buna dispoziție le revenea, totul era la fel ca înainte și rîdeau și se certau prietenește. Dar din ce în ce mai des fie desenul lui Josie, fie cuvintele lui Rick provocau o reacție ostilă. Cu toate acestea, pînă în momentul cînd Menajera Melania le striga că jumăta-tea de oră s-a terminat, atmosfera redevenea amicală.

*

Într-o zi Rick s-a întins, a ridicat o foaie, a privit-o cu atenție, după care a pus jos creionul lui ascuțit. A continuat să privească desenul un timp, pînă cînd Josie, observîndu-l din pat, s-a oprit din desenat.

— S-a întîmplat ceva, Ricky?

— Hmm. Mă întrebam doar ce-or fi ăștia.

— Ce ți se pare că sînt?

— Oamenii ăștia din jurul ei. Să presupun că sînt extraterestri? Zici că, în loc de cap, au un ochi uriaș. Îmi pare rău dacă am înțeles eu greșit.

— N-ai înțeles greșit.

În glasul ei era o anume răceală și, deopotrivă, o mică teamă.

— Mă rog, nu chiar. Nu sînt extraterestri. Sînt doar... ceea ce sînt.

— Bine. Sînt un trib cu un ochi uriaș. Dar ce mă deranjează e felul în care se holbează cu toții la ea.

— De ce te deranjează?

Tăcerea din spatele meu a continuat și, în reflexiile din fereastră, l-am văzut pe Rick continuând să se uite lung la foaie.

— Deci ce te deranjează la desenul ăsta? a întrebat iar Josie.

— Nu-mi dau seama. Mai e și chestia că ai făcut o bulă absolut imensă pentru ea. Nu prea știu ce ar trebui să scriu acolo.

— Scrie orice crezi că gîndește ea. E la fel ca la ceilalți.

A urmat o nouă tăcere. Soarele de pe sticlă făcea ca reflexiile lor să fie greu de urmărit și am fost tentată să mă întorc spre ei, chiar dacă astfel le-aș fi limitat intimitatea. Însă, pînă să apuc eu să fac asta, Rick a zis:

— Ochii ăștia ai lor îți dau fiori, zău așa. Dar altceva te înfioară și mai tare. Pare că ea chiar vrea ca ei să se holbeze la ea.

— Hai c-ai luat-o razna, Ricky. De ce ar vrea așa ceva?

— Nu știu. Spune-mi tu.

— Cum să-ți spun eu?

Acum vocea lui Josie era agasată.

— Cine se ocupă de completatul bulelor?

— Uite-o, aproape că zîmbește. Ca și cum în adîncul sufletului ar fi încîntată.

— Nu, Ricky, te înșeli. Asta-i pur și simplu țicneală.

— Îmi pare rău. Probabil că interpretez eu aiurea.

— Interpretezi aiurea, da. Așa că grăbește-te să-i completezi bula. Acum vine următorul, e aproape gata. Rick? Ești pe recepție?

— Poate că pe-asta o s-o las necompletată.

— Ei, na!

Acum Soarele se retrăsese și l-am văzut în geam pe Rick aruncînd cu grijă foaia pe podea, ca să nimerească în grămăjoara informă ce se strînsese lîngă patul lui Josie.

— Sînt dezamăgită, Rick.

— Atunci nu mai face desene din astea.

A urmat un nou moment de tăcere. O vedeam pe Josie în pat, prefăcîndu-se absorbită de noua ei schiță. Pe Rick nu-l mai vedeam prea bine în reflexia din geam, dar știam că a rămas nemişcat, rezemat de șifonierul modern, și că se uită undeva dincolo de mine, pe fereastra din spate.

*

După ce vizitele lui Rick se terminau, de obicei Josie era obosită, își arunca pe podea creioanele ascuțite, caietul de desen și foile rupte, se întindea pe burtă și se odihnea. În acele clipe eu veneam de la Canapeaua cu Nasturi ca să ridic mulțimea de lucruri împrăștiate pe podea și aveam, în fine, ocazia să văd ce discutaseră în timpul vizitei.

Și totuși Josie, deși stătea cu obrazul îngropat în pernă, de fapt nu dormea și adeseori continua să comenteze cu ochii închiși. Așa că era perfect conștientă de faptul că mă uit la desene în timp ce le strîng și era limpede că nu-i păsa. Ba chiar era posibil să-și dorească să mă uit la fiecare desen în parte.

La un moment dat, în timp ce făceam curățenie, am ridicat din întîmplare o foaie și, deși nu m-am uitat la ea decît în treacăt, am înțeles imediat că cele două chipuri din desen ar trebui să le reprezinte pe Missy și pe fata cu brațe lungi de la întîlnirea de interacțiune. Existau, firește, și diverse inexactități, dar intenția lui

Josie era clară. Surorile se aflau în prim-planul desenului, cu expresii de răutate pe chipuri, în timp ce alte fețe, mai puțin finisate, se înghețau în jurul lor. Și, deși nu existau detalii de mobilier, am știut că este vorba despre Planul Deschis. Dacă n-ar fi fost bula cea mare de deasupra ei, ar fi fost ușor să nu observ mica creatură cu trăsături neclare înghesuită în spațiul gol dintre cele două surori. Spre deosebire de Missy din Desen și Fata cu Brațe Lungi din Desen, acestei creaturi îi lipseau trăsăturile umane obișnuite, cum ar fi fața, umerii, brațele, și semăna mai degrabă cu una din picăturile mari de apă ce se formau pe suprafața Insulei, lângă chiuvetă. De fapt, dacă n-ar fi avut bula deasupra ei, un trecător nici n-ar fi bănuțit că acea formă reprezintă o persoană. Surorile o ignorau total pe Persoana Picătură de Apă, în ciuda faptului că se afla extrem de aproape de ele. Rick scrisese în bulă:

„Copiii cei deștepți cred că eu nu am nici o formă. Însă am. Doar că o păstrez ascunsă. Fiindcă cine și-ar dori ca ei să o vadă?”.

Deși nu m-am uitat la acel desen decît o clipă, Josie a știut că l-am văzut și mi-a zis din pat, cu o voce adormită:

— Nu ți se pare ciudat ce-a scris?

Cînd eu am rîs scurt și mi-am văzut de treabă, ea a continuat:

— Crezi că e convins că pe el l-am desenat? Că el e picăturica dintre cele două antipatice? Crezi că de-asta a scris ce-a scris în bulă?

— Se poate.

— Dar tu nu crezi asta. Nu-i așa, Klara?

Apoi a zis:

— Klara, mă ascuți? Spune. Ai vreun comentariu de făcut?

— Poate i s-a părut mai probabil ca persoana aceea micuță să fie Josie.

Ea n-a mai zis nimic cît am aranjat eu diversele foi în teancuri și le-am pus alături de cele dinainte, într-un spațiu de sub măsuta de toaletă. Am crezut că a adormit, cînd am auzit-o că zice brusc:

— Ce te face să spui asta?

— E doar o estimare. Cred că Rick a considerat că persoana micuță este Josie. Și cred că Rick a încercat să fie amabil.

— Amabil? De ce ar fi acele cuvinte amabile?

— Cred că Rick își face griji pentru Josie. Legate de faptul că ea pare să se schimbe în situații diferite. Dar în acest desen Rick e amabil. Fiindcă sugerează că Josie e foarte deșteaptă că se protejează și că de fapt nu se schimbă.

— Și ce dacă uneori vreau să mă port diferit? Cine vrea să fie mereu la fel? Problema cu Rick e că mă acuză tot timpul cînd mă comport cum nu îi place lui. Asta e din cauză că vrea să rămîn așa cum eram cînd eram mici.

— Sinceră să fiu, nu cred că asta e ceea ce-și dorește Rick.

— Atunci ce-i cu toată povestea asta? Cu chestia aia fără nici o formă, care se ascunde? Nu văd nimic amabil aici. Asta-i problema lui Rick. Nu vrea să crească. Cel puțin mama lui nu vrea asta și el îi cîntă în strună. Ideea e că el stă cu maică-sa și o să stea toată viața cu ea. Cum o să ne ajute asta la planul nostru? Ori de cîte ori îi arăt cel mai mic semn că am crescut, se bosumflă.

Nu i-am răspuns nimic, iar Josie a continuat să stea așa, întinsă în pat și cu ochii închiși. Apoi a adormit, însă chiar înainte de-a adormi, a zis încet: